Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Працюй, наче все залежить від тебе, а молись до Господа, наче все залежить від Нього.

Кардинал Любомир ГУЗАР

53 (573)
24 грудня
2015 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

КІТ У МІШКУ ПІД ЯЛИНКУ

Приємно, коли передсвяткові клопоти приємні. І навіть попри те, що «індекс олів’є» підвищився за рік чи не втричі, все одно готувати його приємно. Особливо в очікуванні подарунка під ялинку. Щоправда, Уряд, як і рік тому, знову підсунув українцям під ялинку кота в мішку, себто бюджет на наступний 2016-ий. Причому постійно наголошуючи, що він – це команда професіоналів. Це якраз найбільше обурює мільйони українців.

Можете собі уявити, щоб добрий ватаг-господар під Новий рік, не позичаючи в сірка очі, став перед товариством і заявив: доґаздувався я до драної верети і нема чим маржину годувати, але я все одно далі готовий нести тягар ватагування. Ви ж тільки довірте герлигу, і я й далі готовий вести вас як Мойсей...

Щось подібне бачу у представленні в парламенті головою Уряду А. Яценюком проекту бюджету на наступний рік. Просто дивуєшся: невже можна було підсунути Верховній Раді такий сирий, неопрацьований, абияк зверстаний проект найважливішого закону, за яким країна має жити, воювати і виживати наступного року.

Питається, що робила «професійна» урядова команда протягом одинадцяти місяців? Невже не можна було сформувати групи з урядовців, науковців, фахівців і виробити не один, а кілька проектів бюджету, зважаючи на ті чи інші ризики й можливі процеси розвитку подій і стосунків з МВФ і важливими кредиторами. Складається враження, що всі ці маніпуляції з алярмовим ухваленням бюджету творяться зумисне, щоб потім мати можливість управляти ним рукопаш і розкрадати його. Це те ж саме, що постійні заяви очільників міненерґо на початку зими про можливу нестачу вугілля на українських ТЕС і віялові відключення енерґоспоживачів. Дякувати Богу, небеса послали нам теплий грудень. Але ж, панове-професіонали з Уряду, невже ви лише в листопаді дізналися, що в Україні буває зима?.. Зрештою, свою непрофесійність Уряд підтвердив тим, що заплатив сто мільйонів гривень іноземній фірмі за підготовлений нею проект нікчемного податкового кодексу.

Коли прилаштовуєш пазли всіх цих і подібних фактів непрофесійних кроків владців і їхніх корупційних діянь на всіх рівнях, складається враження, що всі вони спрямовані на нищення нашої державності, а насамперед – віри людей у майбутнє України. Бо ж хіба з добрими намірами можна підкладати під ялинку такий антинародний бюджет? Єдина надія, що депутати його уважно прочитають, виправлять, нададуть йому соціальної спрямованості й аж тоді проголосують. Інакше він так і стане «котом у мішку»...

Як на мене, м’яко кажучи, негоже Урядові, який прийшов на крові Майдану, підкладати такі дарунки своїм громадянам. Ми цього вже точно не заслужили. Побійтесь Бога, панове.

Богдан ВІВЧАР

НА ЧАСІ

УКРАЇНСЬКА АЛЬТЕРНАТИВА

У Київському міському будинку вчителя з ініціативи просвітян відбувся форум «Українська альтернатива», тема якого виснувалася з 12 круглих столів, присвячених проблемам національної безпеки, протистоянню «патріотичній» русифікації, місцю освіти, мови, релігії в сьогоднішніх обставинах російської аґресії в Криму та на Донбасі, самоідентифікації та патріотичному вихованню нації. У форумі та науково-практичній конференції взяли участь державні діячі, науковці, просвітяни, митці, освітяни – представники української інтеліґенції з усієї України.

Форум відкрив голова оргкомітету, координатор роботи пленарного засідання, голова ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка, народний депутат України I–VI скликань, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка Павло Мовчан. Привітав учасників і виступив із промовою почесний гість – Президент України Віктор Ющенко.

У своїх доповідях і виступах учасники зібрання обговорили такі питання: роль творчих спілок у процесі державотворення; місце освіти, мови, релігії в духовному житті нації; формування національно-патріотичного світогляду молоді та інші важливі, в т. ч. організаційні, питання.

За результатом роботи форуму ухвалено підсумкові документи: Меморандум, Резолюцію, Звернення до влади і громади та Ухвалу, яку друкуємо.

Учасником форуму був і мав виступ голова ІФ ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, народний депутат України I–II скликань Степан Волковецький. Тема його роздумів – роль держави в патріотичному вихованні нації.

(Чит. 2 стор.)

ЖИТТЯ ЯК Є

Вифлеємський вогонь миру

У день святого Миколая в Івано-Франківську відбулась урочиста передача Вифлеємського вогню миру. Церемонія проходила на Вічевому майдані. Разом з міським головою Івано-Франківська Русланом Марцінківим пластуни засвітили центральну ялинку міста та передали вогонь громаді міста. Під час передачі Вогню миру, привезеного з Відня, всі охочі запалили сотні свічок, розносячи Вифлеємський вогонь містом і краєм.

КПУ поза законом

Окружний адмінсуд Києва завершив розгляд справи за позовом Мін’юсту до КПУ про заборону її діяльності. Про це йдеться в повідомленні на сайті суду.

Справа розглядалась за участю третьої особи – уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Як відомо, 8 липня 2014 року Міністерство юстиції України та Укрдержреєстр звернулися до Окружного адмінсуду Києва з позовом про заборону на території країни діяльності Компартії України.

Як зазначалось у позові, «КПУ вчиняє дії, спрямовані на зміну конституційного ладу насильницьким шляхом; порушення суверенітету й територіальної цілісності України; пропаґанду війни, насильства, розпалювання міжетнічної ворожнечі; посягання на права і свободи людини, а також представники КПУ систематично звертаються з закликами до створення воєнізованих формувань».

Ідіть, поки не пізно

У вівторок під час першого пленарного засідання Івано-Франківської міської ради депутати звернулися до Верховної Ради з вимогою відставки Уряду Арсенія Яценюка.

Також депутати звернулися до Президента України, Голови Верховної Ради України та Прем’єр-міністра України з вимогою не підтримувати пропоновані внесення змін до податкового та бюджетного кодексів.

Як зазначається у зверненнях, сьогоднішні дії Уряду фактично зупиняють процес децентралізації України, а також до погіршення соціальних стандартів.

Надбавки до пенсії ветеранів ОУН–УПА

Міська рада вирішила продовжити дію рішення Івано-Франківської міської ради від 16.01.2015 р. «Про Програму соціальної підтримки окремих категорій громадян м. Івано-Франківська» на 2016 рік. Щомісячні надбавки до пенсії ветеранам ОУН–УПА у 2016 році виплачуватимуть у розмірі 750 гривень.

Пільги учасникам АТО

Івано-Франківська міська рада звільнила учасників бойових дій АТО, членів їхніх сімей, членів сімей загиблих під час участі в антитерористичній операції та учасників АТО, членів їхніх сімей – мешканців Івано-Франківська від сплати за житлово-комунальні послуги на 2016 рік.

Пільги учасникам бойових дій АТО, членам їхніх сімей надаються у розмірі 75 відсотків з державного бюджету і 25 відсотків з міського бюджету, а членам сімей загиблих під час участі в антитерористичній операції у розмірі 50 відсотків з державного та 50 відсотків з міського бюджетів.

Пільги надаються на такі житлово-комунальні послуги:

1) комунальні послуги (централізоване постачання холодної води, централізоване постачання гарячої води, водовідведення газота електропостачання, централізоване опалення, а також вивезення побутових відходів тощо);

2) за користування житлом (послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій).

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):

на місяць – 5,00 грн., на півроку – 30,00 грн., на рік – 60,00 грн.

СЕСІЇ РАД

ПОСАД ВИСТАЧИЛО ВСІМ

Другим засіданням завершилась перша сесія обласної ради сьомого демократичного скликання. Перед початком засідання представник гурту семінаристів, котрі організовують фронтовий вертеп, який з 4 по 14 січня колядуватиме в АТО, звернувся до депутатів зробити грошові пожертви на організацію поїздки. І найпершим відгукнувся депутат, головний лікар Солотвинської лікарні Манолій Піцуряк, який повідомив, що він разом із колективом працівників передає на фронтовий вертеп вісім тисяч гривень. Інші ж депутати мали змогу внести пожертви у скриньки, встановлені у вестибюлі.

Депутати розглянули організаційні питання – формування депутатських комісій. За словами голови обласної ради Олександра Сича, у час між двома засіданнями керівництво облради провадило інтенсивні перемовини, консультувалося з чільниками депутатських фракцій і в результаті було досягнуто порозуміння щодо персонального складу постійних комісій ради, а передовсім щодо кандидатур на їхніх голів, заступників голів та секретарів.

Загалом сформовано 11 постійних комісій – стільки було і в облраді попереднього скликання, але в цій каденції шляхом перерозподілу і включення в сферу їхньої компетенції додаткових питань утворили нові комісії – з питань євроінтеґрації, міжнародного співробітництва, інвестицій та розвитку туризму, з питань реґіональної політики, децентралізації та розвитку місцевого самоврядування та з питань захисту прав людини, боротьби з корупцією, проведення люстрації, законності та правопорядку. Головами обрали відповідно Ігоря Дебенка («Свобода»), Василя Мельничука («Батьківщина») і Тараса Виноградника («Самопоміч»).

Найперше ж депутати проголосували за утворення постійної комісії облради з питань бюджету, фінансів та податків. Її головою на першому засіданні установчої сесії ради обрано Миколу Палійчука («УКРОП»), котрий поінформував, що працюватиме на цій посаді, передбаченій штатним розписом виконавчого апарату облради, безоплатно – так само, як працюють на громадських засадах голови інших профільних депутатських комісій ради. Комісію з питань соціально-економічного розвитку, управління комунальною власністю, розвитку малого і середнього бізнесу очолив Остап Дзеса (БПП «Солідарність»); з питань екології та раціонального природокористування – Михайло Якимчук («Воля»); з питань розвитку промисловості, будівництва, архітектури, дорожнього та житлово-комунального господарства – Віктор Шевченко («УКРОП»); з питань аґрарної політики та земельних відносин – Іван Приймак (БПП «Солідарність»); з питань гуманітарної політики та свободи слова – Юрій Черневий («Батьківщина»); з питань охорони здоров’я та соціальної політики – Манолій Піцуряк («Свобода»); з питань депутатської діяльності, етики та реґламенту – Михайло Торб’як (БПП «Солідарність»).

Затвердили склад президії обласної ради. До неї ввійшли голова, перший заступник і заступник голови обласної ради, голови її постійних комісій, уповноважені від депутатських фракцій. Також ухвалено рішення реорганізувати і змінити структуру виконавчого апарату обласної ради. В межах нинішньої його штатної чисельності створено відділ з питань міжнародних зв’язків, інвестицій та проектної діяльності. Ідеться про пожвавлення роботи щодо міжнародних контактів обласної ради, зокрема для залучення інвестицій на Івано-Франківщину, про повніше використання тих можливостей, які відкривають для неї проекти ЄС та суміжних країн. А новий відділ електронного забезпечення діяльності обласної ради та доступу до публічної інформації має подбати про запровадження в обласному органі місцевого самоврядування електронного поіменного голосування депутатів, про вдосконалення роботи з документообігу, сприяти тому, щоб діяльність ради була публічною і максимально прозорою, аби кожен міг ознайомитися з ухваленими на її сесіях рішеннями.

О. Сич підтримав пропозицію депутата Миколи Палійчука покласти на один із відділів повноваження, пов’язані з соціальним захистом і розв’язанням проблем сімей учасників АТО.

Друга сесія новообраної обласної ради відбудеться 25 грудня – депутати мають розглянути реґламент облради і проект обласного бюджету 2016 року.

НА ЧАСІ

УКРАЇНСЬКА АЛЬТЕРНАТИВА

ДЕРЖАВА І НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ

РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ НАЦІЇ

Відомо, що держава як спільнота людей, які згідні жити за одними правилами, законами, повинна мати свої основи, підвалини. Духовні основи є визначальними. Українська держава не може будуватися на цінностях інших народів, окрім українського. Зокрема, це стосується і так званого «русского міра». Гіркий досвід такого «будівництва» Україна отримала в час президентства В. Януковича з усіма кривавими наслідками.

Українська держава – це єдиний спосіб і місце реалізації права українського народу жити на своїй землі своїм власним національним життям. Це означає, що духовною основою української держави мають бути українські національні цінності: мова, традиція, Церква, культура, власне розуміння історії і все те, що робить нас українцями.

Таким чином, перше і головне завдання української держави є сприяння і всебічна підтримка українських цінностей. Цьому завданню має бути підпорядкована діяльність освіти, культури, вся система державної влади в Україні. Власне, це і записано в Конституції України. Зокрема, у ст. 10: «Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови у всіх сферах суспільного життя на всій території України»; ст. 11 «Держава сприяє консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій і культури»; ст. 17 «Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього українського народу».

Написано абсолютно правильно. Але ж ми всі знаємо, що ці базові конституційні норми не виконуються найперше державними структурами. Телевізія, радіо, преса повинні служити інтересам України – це суттєві елементи національної безпеки, про що говорив Віктор Набруско, секретар Національної спілки журналістів України.

Тут на перший план виходить необхідність реалізації державної національної ідеології як необхідного елементу діяльності державних інституцій. На моє переконання, зазначена ідеологія має своєю метою благо українського народу, забезпечення його національних інтересів. Поняття «друзі – вороги» треба замінити поняттям «національні інтереси». В моєму розумінні національна ідеологія є системою понять, уявлень, оцінок, які притаманні корінному етносу, нам, українцям, і сформувалися впродовж тисячоліть. Це величезні пласти української культури, власне бачення української історії та української перспективи, українська Церква, українська традиція загалом.

Як людина з багаторічним стажем державної та дипломатичної роботи можу стверджувати, що в світі не існує успішної держави без державної національної ідеології. Дуже часто її не афішують, але успішність держав, країн якраз і визначається духовним началом і вмінням держави об'єднувати суспільство, своїх громадян національною ідеєю, відповідно впроваджувати державну ідеологію.

На мою думку, це ніяк не суперечить ст. 15 Конституції про те, що «жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова». В цьому положенні Конституції маються на увазі ідеологічні системи, притаманні окремим групам народу. Ці системи, як правило, мають політичний характер. Натомість державна ідеологія має характер об'єднуючий для всього українського народу і є основним фактором консолідації широких народних мас.

Тепер, перед обличчям брутального наступу «русского міра», ми краще розуміємо, що йому повинен бути протиставлений наш, український, світ. І середини тут бути не може. Ми втратили Крим і частину Донбасу (сподіваємося, не надовго), бо влада недооцінювала, а у випадку В. Януковича відверто зраджувала, українську ідею, активно впроваджуючи «русскій мір». З іншого боку, ця чорна антиукраїнська справа подавалася як захист прав людини, національних меншин, хоч для всіх зрозуміло, що мова йде про одну національну меншину – російську.

Можна стверджувати, що до сьогодні, протягом майже 25 років української проголошеної Незалежності, ми не мали влади в Україні як цілісної системи, в основі якої лежали б українські цінності, українська національна ідея. Були окремі політичні сили, окремі люди, які часом були і на найвищому державному рівні, але не було цілісної україноцентричної системи влади.

Тому вважаю, що це завдання, завдання розбудови української держави на основі української національної ідеї, відповідно впровадження української державної ідеології, є головним і визначальним для всього суспільства.

Які найважливіші елементи реальної державної влади? Кадри й фінансові ресурси. Яка кадрова політика сьогоднішньої влади? Конкретний приклад. Недавно представником України в ООН був призначений В. Єльченко, відомий своєю проросійською орієнтацією, замість І. Сергеєва, який, як на мене, гідно захищав українські інтереси в цій головній міжнародній інституції. Фінанси в руках олігархії, для якої, як правило, українські інтереси є чужими. Тому роль громадськості, роль «Просвіти» в цій ситуації є надзвичайно важливою. Підтримую думку Олеся Донія про те, що нам треба формувати владу, впливати на неї, іти до влади. Крок за кроком ми наближатимемося до національного ідеалу України, в якому наша держава буде українською не тільки за формою, але й за змістом.

Слава Україні!

Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ,
голова Івано-Франківського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, народний депутат України І–ІІ скликань

УХВАЛА

УЧАСНИКИ ФОРУМУ ЗАКЛИКАЮТЬ:

Ми, учасники Форуму національно-демократичних сил України, присвяченого гуманітарним проблемам і питанням піднесення патріотизму задля загальнонаціональної консолідації нації перед реальними мілітарними загрозами Росії, що прагне розширення імперського простору, змушені констатувати, що кризові явища охопили всі сфери життя українського суспільства і особливо позначилися на гуманітарній сфері. Велике занепокоєння викликають ті русифікаційні процеси у мовно-інформаційних сферах, які виникли протягом останніх двох років. Саме тому ми звертаємось:

І. До Президента України:

створити консультативно-дорадчу раду з питань гуманітарної політики, підзвітну Президентові України, включивши до її складу провідних фахівців – представників галузевих інститутів Національних академій наук України, вишів та представників громадських організацій і творчих спілок;

створити у структурі центральних органів виконавчої влади орган з питань мовної політики.

ІІ. До Верховної Ради України:

негайно скасувати Закон Ка–Ка «Про засади державної мовної політики»;

ухвалити новий закон, відповідно до 10 статті Конституції України;

ухвалити Закон про відміну подвійного громадянства на території України, оскільки це не лише суперечить національній безпеці, а й не сприяє формуванню громадянського суспільства в державі.

ІІІ. До Кабінету Міністрів України:

розробити і внести на розгляд Верховної Ради України:

а) проект загальнодержавної Програми розвитку, функціонування та дослідження української мови на 2016–2020 рр.;

розробити і внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів про внесення змін до відповідних законів України з метою:

а) заборони заснування в Україні засобів масової інформації іноземним юридичним і фізичним особам та особам без громадянства;

б) забезпечення україномовній продукції не менш як 75 відсотків ефірного часу трансляції та у друкованих засобах масової інформації;

в) відмови теле- та радіоорганізаціям, які порушують закони, що реґулюють питання використання державної мови, в отриманні чи продовженні ліцензій на право користування частотами мовлення;

г) запровадження пільгового оподаткування та іншої фінансової підтримки україномовної друкованої продукції, періодичних видань, кіно- та аудіопродукції;

г) передбачення відповідальності за порушення законів, що реґулюють питання застосування державної мови в Україні, зокрема для осіб, які при виконанні своїх посадових обов'язків використовують як засіб спілкування іншу, не державну мову;

д) передбачення у законодавстві про національні меншини положення про обов'язковість володіння державною мовою громадянами, які належать до національних меншин і постійно проживають в Україні:

створити в структурі Кабінету Міністрів України управління з питань мовної політики;

враховувати щорічно при підготовці проекту закону України про Державний бюджет України на відповідний рік видатки на забезпечення виконання заходів, пов'язаних з розвитком, функціонуванням та дослідженням української мови;

передбачити з 2017 року збільшення асигнувань на розвиток та дослідження української мови, реалізацію додаткових заходів щодо розширення сфери її функціонування як державної;

своєчасно і цілковито фінансувати витрати, передбачені на проведення заходів з розвитку, функціонування та дослідження української мови;

заборонити закриття шкіл з українською мовою навчання, а також ліквідацію і злиття україномовних класів з класами з російською мовою навчання;

відродити мережу україномовних дитячих садочків і вищих шкіл з українською мовою викладання без винятку по всій території України;

розробити й профінансувати систему проходження курсів української мови для державних службовців;

запровадити поетапний механізм атестації державних службовців і викладачів навчальних закладів державної та комунальної форм власності на знання української мови;

розробити заходи щодо підтримки випуску національної кіно-, відео-, аудіопродукції, тиражування найкращих українських фільмів, а також дублювання і озвучення українською мовою творів світового кіномистецтва;

розробити систему моніторинґу та здійснити аналіз динаміки і характерних тенденцій розвитку етномовних процесів, функціонування української мови в різних сферах суспільного життя та реґіонах України;

забезпечити широке видання перекладів українською мовою найкращих творів світової літератури;

підвищити відповідальність художніх керівників за дотримання театром мовного статусу і чистоти мови з метою підвищення рівня мовної культури у театрально-видовищних закладах України державної та комунальної форм власності;

вважати першочерговою справою розвиток фундаментальних і прикладних наукових досліджень і розробок у галузі лінґвістичної технології та створення інтелектуальних мовно-інформаційних систем нового покоління;

затвердити підготовлений Національною академією наук України, Міністерством освіти і науки України та Міністерством оборони України проект міжгалузевої науково-технічної програми – «Інформація. Мова. Інтелект»;

сприяти забезпеченню фінансування державних програм зі створення національної словникової бази, такої як програми «Словники України», а також підготовки до друку багатотомних енциклопедичних видань і створення їхніх електронних версій;

забезпечити впровадження української мови в усі сфери навчально-виховного процесу та позанавчальної діяльності навчальних закладів усіх форм власності.

VI. Теле-, радіокомпаніям та друкованим засобам масової інформації в Україні незалежно від форм власності:

дотримуватися у своїй діяльності встановлених квот україномовного мовлення відповідно до чинного законодавства;

продовжити обговорення в засобах масової інформації актуальних проблем сучасного стану функціонування української державної мови та завдань щодо підвищення її авторитету і престижу.

Учасникам форуму постійно здійснювати громадський контроль над державними органами, які зобов'язані забезпечити дотримання національних і культурних прав, зокрема статусу вживання державної мови та розширення медіапростору, розвитку української культури, традицій.

ТАК ДУМАЮ

ЧОМУ ПЕРЕВИБОРИ ПАРЛАМЕНТУ НЕ НА ЧАСІ*

Політичні обставинив в Україні вимагають від її патріотів мудрости й мудрости для успішного поступу простором Незалежности. Треба дивитися в корінь обставин і безпомилково робити ці кроки.

Позачергові вибори до Верховної Ради?

Це приваблива з багатьох боків мета. Нумо її досягати!

Але стривайте, дорогі друзі! Гляньмо в корінь обставин!

Президент України, попри те, що робить хибні кроки в політиці, у своїй відповіді на петицію громадян, зажадав від Уряду і, очевидно, Верховної Ради підготувати юридичну базу для позбавлення амнестованих зрадників України українського громадянства. Це доленосний крок для незалежної держави. Цей крок не можна легковажити і відкладати на турецький Великдень.

Тому зараз головна мета всіх патріотичних сил – взяти цей правильний крок не дуже правильного Президента під свою опіку, зробивши його першочерговою політичною метою.

Позачергові вибори до Верховної Ради зупинять цей крок нібито на час, а на ділі, може, й назавжди, бо планувати завтрашні події не так легко. А надто під час збройного протистояння.

Позбавити українського громадянства амнестованих зрадників – це великий і правильний крок України.

Цей крок вимагає і потребує здійснення у певному часі. Сьогодні – рано, бо нема законодавчої бази, а після виборів на окупованому Донбасі – буде пізно. Цей крок має статися до виборів на окупованій території.

Точнісінько так, як за часів большевицького перевороту у жовтні 1917 року, 24 жовтня було рано, а 25 жовтня – пізно. Дарма, що це вислів Леніна, але своєю влучністю й можливістю прикладати до низки подібних обставин його варто наводити.

Отже, дорогі колеґи, забудьмо про позачергові вибори до Верховної Ради. Це, як підказує мудрість, не на часі. На часі зараз законодавча база для не зовсім правильного Президента викинути з України непотрібний баласт з числа УСІХ причетних до терористичних організацій ДНР і ЛНР зрадників.

Роблю наголос на слові УСІХ (за винятком примусово мобілізованих).

Усі добровільні зрадники мають стати об'єктом відповідного закону.

Якщо ж Президент не виконає свого святого обов'язку боронити Незалежну Україну, або виконає його частково: лише до купки заводіїв, а не до ВСІХ причетних до терористичних організацій осіб, тоді кроки, спрямовані на позачергові вибори Верховної Ради будуть бажані й доречні.

Політика – це, панове, норовиста пані. Це – вислід глибокого аналізу всіх обставин та всіх можливих заходів.

Будьмо мудрі, як уся жива й нежива природа.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

*Зберігаємо правопис автора.

ПРОЕКТИ

УКРАЇНА — ЗЕМЛЯ ГЕРОЇВ

Таку назву отримав новий проект, започаткований музеєм «Дем'янів Лаз» (завідувач – М. Фреїк) і обласним осередком Цивільного корпусу «Азов» (голова – С. Сивачук) за підтримки обласних осередків «Меморіалу» (С. Каспрук) і КУНу (Б. Борович) з метою покращення історико-патріотичного виховання молодших школярів.

Організатори розробили цикл історичних бесід-вікторин, які проводимуть для учнів 1–2 класів ЗШ № 25 (директор – С. М. Якимів) раз у місяць.

Перший тур «Україна – це ми», присвячений Дню гідності і свободи та Міжнародному дню волонтера, відбувся за сприяння вихователів груп продовженого дня ЗШ № 25 Г. М. Метеньки, Н. В. Хребтак та Н. В. Фреїк. Під їхнім керівництвом учні, готуючись до зустрічі, малювали вітальні листівки для бійців – учасників АТО. До них завітали волонтери Івано-Франківського обласного осередку Цивільного корпусу «Азов» Андрій Янковський і Дмитро Лазаренко, які принесли дарунки – зошити, газети і брошури славетного полку.

Після вступної бесіди завідувача музею, школярі разом із волонтерами перейшли до обговорення теми: «Які риси характеру має виховувати в собі юний український патріот». В результаті перелік вийшов таким: хоробрість, чоловіча честь і гідність (не бити, а захищати дівчат), розум, культурність, дисциплінованість і фізична підготовка. Особливо активними були: Матвій Вароді (1-Д), Володимир Володько (1-Г) і Максим Приймак (1-А), який до того ж прочитав чудовий вірш про Україну.

Після диспуту відбулась історично-краєзнавча вікторина, переможцями якої стали старші учні: Андрій Стадник (2-А) і Вікторія Палюга (2-Б), які отримали призи – розмальовки з віршами про святого Миколая. Наступний тур відбудеться 24 грудня і буде присвячений Степану Бандері. Запрошуємо інші навчальні заклади до участі в проекті, а також закликаємо всіх громадян до волонтерської діяльності з допомоги бійцям, які захищають нас від московської аґресії.

Разом – сила! Слава Україні! Героям слава!

Надія ФРЕЇК, *голова міського методоб'єднання вихователів ГПД,*
Михайло ФРЕЇК, *завідувач МК «Дем'янів Лаз»*

ЖІНКИ УКРАЇНИ

ІРИНА ШМІГЕЛЬСЬКА-КЛИМКЕВИЧ: У ВОГНІ ЖИТТЯ

…Спіть, хлопці! Спіть!
Про долю-волю тихо сніть!
Про долю-волю Вітчизни…
Чи ж можуть бути кращі сни?..
Левко ЛЕПКИЙ

* * *

…Жмут її сумовито-болючих думспогадів про бурхливо-печальний час на збуреній Україні, про подих волі, що п'янив мозок, про тернисто-кривавий шлях і геройські осяги Козацького загону ім. І. Ґонти через довгу вервечку років ліг пам'ятними рядками на сторінках галицьких часописів.

«…У козацькому загоні пізнала я багато славних старшин і стрільців, як придніпрянців, так і галичан. Зі старших тямлю бл. п. К. Карася, Маненка, Ониська Долуда, Стеткевича, Коника, Сцібайла, Ворону, Апостола, Каравана, Бориса, Марка; відтак прибули ще бл. п. Глібчук, Степан Шах, Матюк, Мельник, Літинський, бл. п. Приймак, Залітач, Верницький, Терешкун, Боголіпів, Яськів, бл. п. Воробій, Филоменко, Ясенко і інші, котрих прізвищ не година уже пригадати. Між підстаршинами і козаками визначились Пойда, Пристиш, Ільків, Закала, бл. п. Свистун, бл. п. Корчинський, санітет Ратковський, малий Юрко Цюрак, ще менший 12-літний санітет Коваль і інші», – згадувала Ірина Шмігельська-Климкевич – санітарний хорунжий Козацького загону ім. І. Ґонти Української Галицької Армії про своїх бойових побратимів, які у кривавих побоїщах за волю України знайшли посмертну рівність. Її спогади розсипані у багатьох виданнях: 1926 р. її спомини «Слідами Козацького загону ім. І. Ґонти» побачили світ у ж. «Жіноча доля» (ч. 11, с. 6–7); її «Низка споминів про отамана Кирила Карася» була опублікована 1927 р. на сторінках «Історичного календаря-альманаха «Червоної калини» на 1928 рік», редаґованого Левком Лепким; її спомин «Святий Вечір в окопах на Лисій Горі» надрукував коломийський журнал «Жіноча доля» у ч. 1 за 1927 рік. Її ж рядки спогадів друкувалися також у львівському журналі «Жінка» та інших часописах…

* * *

…Її батьківський поріг – у с. Балинцях, що на Снятинщині: тут вона народилася у сім'ї священика, звідси пішла у великий світ шукати свою долю. У Львові закінчила учительський семінар. І *«одного зимного осіннього ранку замаяли на львівському ратуші синьожовті прапори і по всій галицькій землі понеслася визвольна пісня поневоленого досі народу, – низка спогадів її вирвалася, мов із безодні, з глибини пам'яті, і лягала рівними рядками на сторінках записника. – З серцем, повним зворушення, захоплена вагою хвилі та величчю історичної події зголосилася я з братчиком своїм Польом, студентом філософії, на службу Україні. Від тої хвилі події валились на нас ураганом…»*

Не судилося Ірині зустрітися з рідним братом Полікарпом Шмігельським, 1895 року народження, хорунжим УГА. Він пережив пекло «Чотирикутника смерті» і загинув у кривавому бою з червоними кіннотниками.

А його сестра Ірина Шмігельська по відході брата на Стрий зголосилася сестрою-жалібницею до Козацького загону ім. І. Ґонти, який у листопаді 1918 року прибув з Придніпрянщини до ЗУНР на допомогу УГА в обороні Львова від польських леґіонерів і дислокувався у Бережанах. З листопада 1918 р. по січень 1919 р. козацьким загоном як пробоєвою частиною І-го корпусу УГА командував полковник Армії УНР Андрій Долуд. До речі, Козацький загін ім. І. Ґонти був сформований на базі української сотні з туркестанських українців і галичан-засланців (колишніх військовополонених австрійської армії) під командою сотника А. Долуда за рішенням «Туркестанської Української Громади» у Ташкенті 1918 р. Посвячення прапора сотні провадилося українською мовою. Тоді туркестанські українці сотню під командою отамана А. Долуда вислали на фронт для захисту УНР. З Києва ця добровольча одиниця, що прибрала назву Козацький загін ім. І. Ґонти, була відряджена на допомогу галичанам у захисті ЗУНР і з 13 листопада 1918 р. брала участь у боях за Львів, зокрема бої в районі Підзамча, співдіяв зі стрільцями Осипа Букшованого. Андрій Долуд був членом УСДП, членом Центральної Ради, згодом – начальник штабу Армії УНР під час Зимового походу 1920 р., командир 5-ої Херсонської стрілецької дивізії, яка 1920 р. брала участь у спільних українсько-польських воєнних діях проти більшовиків. Доля закинула А. Долуда у вимушену еміґрацію за океан – до Бразилії, де й закінчився його життєвий шлях.

* * *

…Козацький загін ім. І. Ґонти боровся з ворогами України на різних фронтах в Галичині та на Великій Україні. Бої на Брюховичах, Лиса Гора, під Куликовом, Жовква, Каменобрід, Добростави, позиції край ліса в Ярині, Лелехівна, Ставки, Янів, Будинин, Осердів, Цеблів, позиції вздовж Буга і сокільські мости, Вигнанка, Чортків, бої під Іванівкою, Бзоницею, Тернополем, Островом Ходачковим… На Великій Україні загін брав Вінницю, Калинівку, Юрів, був під Києвом, в Андріївці на північ від Києва…

І в усіх цих боях брала участь як санітарний хорунжий Ірина Шмігельська.

«Гей! Хто не тямить ці походи в тихі літні ночі або в острі зимові ранки, коли то не чулося ні холоду, ні голоду. Хлопці співали весело, старшини гарцювали на конях, в такт до співу котилися по дорозі гармати і обозні вози. Надія вела нас вперід!», – згадувала вона у своїх спогадах. Це ж бо вона організувала в Козацькому загоні польовий шпиталь і налагодила в ньому санітарну службу. Ба більше: як зв'язкова і розвідниця вона нераз переходила ворожі лінії. Двічі була в полоні: раз під Львовом у селі Брюховичах, другий раз – у денікінському під час важких боїв з російською Добровольчою армією під Дашевим і Оратовим. Завдячуючи своїй мужності, кмітливості та винахідливості залишилася живою.

В пам'яті Ірини Шмігельської закарбувалося багато яскравих картин із визвольних походів і боїв Козацького загону ім. І. Ґонти. Ось як вона описує бій біля села Куликів, недалеко Жовкви, і дії на полі бою її санітарної служби:

«На носилках лежали ранені; ми перевязували їх переважно паперовими бандажами і на возах відставляли у Куликів.

По каміннім підсінню, освітленім червонавим блеском огня, мов дух, снувався о.-василіянин, нахиляючись над кождою носилкою. Потішав і сповідав живих, а тим, котрим уже тінь смерти лягла на обличчя, уділяв абсолюції. Я позаписувала прізвища ранених і побачила, що більшість їх була з околиць Станиславова. З вулиці доходив шум та гамір. Нараз задзвеніли об каміння кінські підкови і розлягся гуркіт тяжких коліс. Довідавшись, що артилерія виїзджає з Жовкви, стали ранені непокоїтись і просити відставити їх чимскоріше взад. На вози від машинових крісів і амуніції вложено ранених, прикрито соломою, щоби не замерзли, а на послідні сани положено молодого хлопчину, раненого в груди кулею dum-dum. Свіже, зимове повітря вернуло хлопчині притомність і він став скаржитись, що йому зимно. Один з санітетів, котрий був рівночасно побратимом раненого і походив з того самого села, видобув звідкись перину та покрив нею товариша. Не богато, однак, вона помогла. Хлопець стратив много крови, трясся, плакав, благав внести його бодай на хвилю до першої ліпшої хати. Показалася нарешті якась хата при дорозі. В хаті блимало світло, та коли ми застукали, погасло. На наш поклик відчиняє жінка двері і ми війшли до хати. На одинокому тапчані сиділа перестрашена жінка-вдовиця, а на печі спала старенька бабуся з маленьким хлопчиком.

Ми положили раненого на перину і так лежав він, примкнувши очі, тихий і спокійний, а на личку жовтий, мов ті свічки воскові. Надійшов хорунжий Верницький і подав мені свою власну перевязку. Санітети піддержували раненого, а я накладала поверх паперової японську перевязку, та нараз скотилась голова хлопчини на моє рамя, ще один легенький віддих і молоденький герой перенісся на той світ. Жінка-вдовиця виняла зі скрині чисту льняну сорочку і веліла перебрати померлого «щоби людська дитина не йшла в кровавій на суд Божий». А вірний друг небіщика, побратим із того самого села, заплакав та промовив: «От будуть то, будуть неня за Андрійом банувати».

* * *

…З середини січня 1919 р. по вересень 1919 р. Козацьким загоном ім. І. Ґонти командував (після А. Долуда) сотник УГА Михайло Климкевич, а згодом деякий час – 10-ою Янівською бриґадою УГА. Загін брав участь в поході на Київ, визволяв Вінницю. Восени 1919 р. у Вінниці Ірина Шмігельська одружилася з сотником Михайлом Климкевичем. Повернення її з України до рідної Галичини пройшло через табори інтернованих вояків УГА в Польщі. На батьківщині займалася громадською і культурною діяльністю в українських організаціях і товариствах, зокрема в «Просвіті». А її чоловік Михайло Климкевич по війні працював правним референтом «Рідної школи» у Львові. Як майор дивізії «Галичина» загинув 1944 р. в бою під Бродами. Того ж року Ірина Шмігельська-Климкевичева вимушено, перед загрозою радянської окупації і можливих репресій, як і тисячі інших галичан, подалася в еміґрацію.

Свій останній спочинок знайшла у Відні (Австрія) 28 листопада 1956 року, де й похована… Чи пам'ятає Україна своїх звитяжців-галичанок, що пішли у засвіти на чужині, далеко від рідного порога?..

Володимир МОРОЗЮК,
член НСПУ, м. Івано-Франківськ

АРХІВИ СВІДЧАТЬ

З ІСТОРІЇ ДІЯЛЬНОСТІ УВО В ПРАЗІ

(Закінчення. Поч. у № 49–52)

«…Стосовно підпільної УВО нічого ближчого мені невідомо. Я знав лише чотирьох її членів, зокрема Михайла Маруняка, який рівно ж був очільником нашої п'ятірки, серед інших – Юрка Кобреня, Івана Яросевича, Михайла Бардіша. Наш очільник знав, відповідно, очільника іншої п'ятірки, яких ми, відповідно, знати не мали права. Членом УВО я став на прохання Маруняка у вересні 1921 року, який мене інформував про діяльність УВО і змусив мене скласти присягу в його присутності і без свідків, в якій я присягнув цілковитій покорі при виконанні наказів, які мені Маруняк іменем УВО передаватиме для виконання. Невиконання наказів каралося смертю. Сходин у нас не було, тільки випадково одне одного час від часу ми спіткали на вулиці і, якщо було необхідним, Маруняк нас інформував особисто.

Особливих положень я ніколи не бачив. За словами Маруняка, наша діяльність полягала в насильних вчинках супроти польського уряду, а також супроти поляків і, евентуально, супроти українських симпатиків польського режиму, щоб міжнародна спільнота і її Договір (Посольська конференція – згідно слів затриманого «Конференція послів») взяла до уваги, що українці хочуть бути самостійними і не потерплять польського окупаційного режиму».

Після допиту затриманого Григорія Янцури 26 листопада 1926 року до президіуму поліції в Кошіцах приїхав Василь Фрищин, народжений 31.03.1901 р. в с. Раків Долинського повіту, який у той час навчався в Технічному університеті в Празі з метою допомогти затриманому Григорові Янцурові.

Ось як Василь Фрищин розповідає про причини своїх відвідин президіуму поліції в Кошіцах: «У п'ятницю 26 листопада до мене на квартиру завітав мій краянин – еміґрант Мацевич і приніс із собою лист від Дренкала, українця з Подєбрад, студента Господарської академії в Подєбрадах, в якому, зазначає Мацевич, Дренкало пише, що побував у Словаччині, де спіткав Янцура з Долини, з яким разом подорожував до Кошіц, де обидва були затримані й арештовані. Дренкала після допиту відпустили, а Янцурові, який у Польщі скоїв кримінальний злочин, загрожує депортація до Польщі.

Оскільки Мацевич і я знаємось із Янцуром і знаємо, що той скоїв у Польщі, ми домовилися, що я терміново подамся до Кошіц і буду тут (*прим. авт.* – тобто в президіумі поліції в Кошіцах) добиватися, щоб Янцур не був депортований правлінням ЧСР назад до Польщі. Я подався в Словаччину в п'ятницю ввечері й приїхав до Кошіц у суботу ввечері. Замешкав я в готелі «Imperial». Усі витрати за проїзд і проживання за мене платять українці родом з Долини.

Я теж був членом УВО під проводом Маруняка. Пригадую, восени 1922 року польська влада організувала вибори, причому поміж українцями були кандидати до сейму української національності, але пропольських поглядів, які загалом були проіґноровані українським суспільством. Одначе поляки й неосвічений український натовп голосував саме за вищезгаданих пропольських кандидатів, що слід було запобігти, оскільки доля Східної Галичини в той час ще не була вирішена на міжнародному форумі, і, відповідно, позитивний результат виборів пропольських кандидатів сильно б зашкодив ситуації українців.

Підпільна УВО розпочала масову аґітацію по селах і містах, і тому польська влада вирішила ув'язнити більшість українського студентства. Ув'язнено було близько 15 000 осіб, серед них і мене. Мене ув'язнили в кінці жовтня та з іншими ув'язненими ескортували до Львова, а звільнили мене аж 6 січня 1923 року.

Саме у в'язниці я довідався про атентат Янцури, скоєний супроти Матіїшина, якого впіймали під час скоєння атентанту і під тиском та, зокрема, нелюдськими знущаннями над ним змусили зізнатися у скоєному й ув'язнили. Я після звільнення з в'язниці втік з Андрейківим у ЧСР.

Ближчої інформації про діяльність УВО я не знаю і про Янцура мені відомо теж небагато. І тільки через його патріотизм щодо України, я як його краянин радо б прихистив Янцуру як слугу при Українській господарській академії в Подєбрадах, задля того, щоб його не депортували до Польщі…»

Саме вихідці з Долини й Долинського повіту творили значний масив УВО, навзаєм одне одному допомагали і, відповідно, в такий спосіб підтримували діяльність УВО, відлуння якої котилося всією Європою, але, на жаль, не принесло в той час успіхів на користь звільнення українців з-під гніту польського окупаційного режиму.

Мґр. Олег ПАВЛІВ,
науковий співробітник Національної бібліотеки ЧР – Слов'янської бібліотеки, керівник товариства «ОЗУ» в Празі (ЧР), спеціально для «Галицької Просвіти»

ТАЛАНТИ ТВОЇ, УКРАЇНО

«БРЕВІС» ДАРУЄ НАСТРІЙ

Вже п'ять років як у мистецько-культурному просторі утвердився і гідно себе зарекомендував ансамбль солістів народної музики «Бревіс» обласної філармонії, який створено з ініціативи відомого музиканта, скрипаля-віртуоза Ярослава Бибика, що вже 34 роки працює в обласній філармонії і радує всіх чудовим виконанням скрипкової музики.

Музиканти ансамблю – закохані в музику професіонали, шановані спеціалістами й публікою. Це прекрасний кларнетист Ярослав Турянський, цимбаліст Костянтин Борук, сопілкар Василь Дмитерчук, акордеоніст Іван Магас, скрипалі Ірина Климбус, Ярослав Бибик, а також Зеновій Магдій, Роман Мельник, які володіють багатьма інструментами, а також незмінна талановита молода вокалістка Оксана Кричко.

В репертуарі ансамблю не тільки музичні твори українських композиторів, але і польських, угорських, словацьких, німецьких, румунських, молдавських, сербських. Обробку народних творів здійснюють музиканти разом зі своїм незмінним керівником, який також поповнює репертуар власними музичними творами.

Ансамбль виступає на багатьох державних концертах, а також з метою виховання в дошкільнят, учнів і студентів почуття розуміння прекрасного світу музики проводить концерти-лекції, тематичні вечори. Незабутній концерт, присвячений вшануванню пам'яті й творчості українського композитора, пісняра, патріота Володимира Івасюка, на якому звучали улюблені всіма пісні. Вела концерт молода співачка, акторка і ведуча Христина Кобельчук, дарував свої спостереження Ігор Чепіль.

Зачарували своїм виступом і на зведеному концерті, присвяченому 70-річчю обласної філармонії. Центральною темою ансамблю є музика Карпат: гуцульська, румунська, угорська... Саме стихія Карпат і об'єднує народи держав, діють проекти обміну культурами, спільні концерти.

Виступ ансамблю народної музики «Бревіс»

Колектив побував у Польщі, Румунії, Сербії, Німеччині, має багато запрошень, адже чарівну, запальну музику у прекрасному виконанні хочуть слухати, спілкуватися. Сам керівник Ярослав Бибик зі своєю нерозлучною скрипкою побував у багатьох містах різних держав світу і всюди його радо зустрічають і чекають.

Зараз музиканти готують нові програми – народні колядки етнічних народів Карпатського хребта в сучасних обробках, спільні проекти з сербами, румунами, нові народні пісні у виконанні як прикарпатських солістів, так і друзів із зарубіжжя! Успіхів музикантам і прекрасних зустрічей на концертах.

Любов ХУДИК

ЛІТЖИТТЯ

ЗИМОВА ВАТРА НАД ЧЕРЕМОШЕМ

З ініціативи обласної організації НСПУ, зокрема, її голови Є. Барана, три роки тому започатковано фестиваль «Письменницька ватра над Черемошем». Ідею підтримав, насамперед, голова Верховинського районного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченкка Василь Нагірняк.

Вже відбулися два фестивалі (влітку 2013 та восени 2014 р.). Один із них за участю польських літераторів.

11–12 грудня відбувся третій, зимовий фестиваль. Цього разу у гірську столицю гуцулів – Верховину – приїхали високі гості зі столиці України: голова НСПУ, письменник Михайло Сидоржевський та редактор «Літературної України», поет Станіслав Бондаренко. Товариство їм склали голова ОО НСПУ Є. Баран, автор цих рядків та інші члени НСПУ.

Фестиваль розпочали у приміщенні верховинської школи. Письменники виступили зі своїм словом, прочитали фраґменти творів, поезію для інтеліґенції району: вчителів, лікарів, депутатів, працівників культури, аматорів сцени, просвітян, священиків.

Наступного дня фестивальний хід продовжився. Письменники побували практично в усіх музеях Верховинщини: «Гуцульщина», фільму «Тіні забутих предків», Романа Кумлика (екскурсії проводить донька), І. Франка, М. Грушевського, хаті-музеї «Гражда». Відвідали Службу Божу у Криворівні, де парохом відомий о. І. Рибарук.

При цьому підтримали ідею, аби в ході адмінреформи зберегти як територіально-етнографічну одиницю Верховинський край, щоб не занапастити, не втратити самобутність.

Не переривається нитка поколінь українських письменників, яка точиться від І. Франка, М. Коцюбинського, Лесі Українки, В. Стефаника, Г. Хоткевича, М. Грушевського, а також митців С. Параджанова, Ю. Іллєнка, І. Миколайчука і сукається нинішнім поколінням поетів і прозаїків.

Залишається подякувати районній владі за підтримку, а особливо В. Нагірняку, який бере на себе левову пайку клопотів з проведення фестивальної ватри. Наступного року Україна відзначить 160-річчя І. Франка. Належить подумати про гідне його відзначення, особливо у верховинському краю, де він не раз, не два бував.

Василь БАБІЙ,
заступник голови ОО НСПУ, просвітянин

СПОГАД

ДРУГА ЗИМА

Це містечко вночі по мені
Заграє на губній гармошці...
Мене тут не буде.
Олег ЛИШЕГА

Це вірш Олега Лишеги з книжки вибраних поезій «Зима в Тисмениці».

Ні, це не просто вірш, а пророцтво поета про себе. Свою відсутність у світі сущому.

...Олега Лишегу знав на початку звіддалеку. Через його книжки. Слова написані про нього. Якось він і уявлявся інакше у вигаданому для мене образі. Аж поки доля не дозволила мені побачити Олега зблизька. На фестивалі імені Квітки Цісик у Лісках, де фестивальним бароном поет Ярослав Ясінський.

Навіть пощастило трохи говорити з Олегом Лишегою тет-а-тет. Про що, зараз не пригадую. Очевидно, про літературу і яке добре домашнє вино у Ясінського.

Потім Олег вийшов на сцену й читав вірш про рибу, яка б'ється об лід. Про рибу у нього не один вірш. Навіть є такі рядки:

Високо у хмарі
над Тисменицею
Флюгер у формі риби.

Видно, Олег все життя тримав у пам'яті ріку дитинства Ворону, яка є найбільшою водою у Тисмениці. А яка ріка без риби.

Хоч вже і є без риби, а отже, без видимого життя.

... І ще на одному фестивалі бачив Олега Лишегу. Він виступав, а його дружина Дарка все фільмувала. Олег багато говорив в автобусі до Тисмениці. Говорив доладно й цікаво і ця його розмовна проза була його поезією.

...Кажуть, що поети народжуються у провінції, а вмирають у Парижі.

Олег народився у столиці Тисмениці й помер у столиці Києві. Але Тисмениця залишиться його столицею, бо він захотів вічності у її землі.

З Тисмениці був Йов Княгиницький, який заклав Скит Манявський. Олег Лишега теж був своєрідним мніхом, а може, апостолом і створив власний поетичний скит і написав вірші, які нагадують молитви.

А в Лісках Олег читав вірші не про рибу, а про нас, людей, яких любив.

Поки не пізно –
бийся головою об лід!
Поки не темно –
бийся головою об лід!
Пробивайся, вибивайся –
Ти бачиш прекрасний світ!

Книжка називалася «Зима в Тисмениці». Зима забрала Олега до себе у Тисменицю. Це вже друга зима буде без нього. Але нам залишилася вічна весна його геніальної поезії. Нема зими.

Василь БАБІЙ

КНИЖНИК ІЗ ПРАГИ

Нещодавно у видавництві «Нова Зоря» під літературним редаґуванням о. Ігоря Пелехатого у світ вийшла друком уже друга за рахунком книжка нашого краянина Олега Павліва, уродженця Долини, що зараз проживає в Празі й працює науковим співробітником Національної бібліотеки Чеської Республіки – Слов'янської бібліотеки.

СТРАЧЕНЕ КОХАННЯ

В оповіданні «Страчене кохання» розповідається про заборонене кохання українського націоналіста і польської шляхтянки та наслідки їхньої закоханості одне до одного в часи польської інтервенції західноукраїнських земель.

Олег Павлів народився в приміській околиці міста Долина, на Одиниці, в родині Бойдуників. Його прадід Теодор Бойдуник, корінний українець з Долини, був одружений на корінній польці Павлині Волошинович із Рожнятова. Оповідання «Страчене кохання» тісно пов'язане з історією його родини, а деякі фраґменти окремих розділів у ньому закладені на основі реальних подій, які відбулися в його родині в роки польської окупації Долинського повіту.

Автор завдячує у виданні книжки своїм батькам – Наталії Касановій та Камілу Касану (громадянин Словаччини), вихованню в патріотичній та інтеліґентній родині Бойдуників, звідки його коріння, та передусім – своїй покійній бабусі Дарії Попович (з дому Бойдуник), яка прищепила йому любов до рідного слова, історії, розповіді якої і стали для автора головним джерелом інформації для написання оповідання про страчене кохання закоханої пари – українця і польки.

У вересні цього року автор святкував дебют з нагоди публікації перекладів своїх творів із його попередньої книжки «Повертаючись на старину» білоруською мовою в літературному альманасі білоруських закордонних письменників «Беларус» у Нью-Йорку (США).

Рівно ж автор висловлює подяку всім своїм друзям, колеґам і товаришам – українцям, чехам і білорусам в Україні, Чехії, США та Канаді, які довший час підтримували й допомагали йому в творчій діяльності.

Н. К.

ЗНАЙ НАШИХ!

ПЕРЕМОЖЕЦЬ КОНКУРСУ ПРОФТЕХОСВІТИ

Переможцем Всеукраїнського конкурсу «Профтехосвіта на зламі століть», оголошеного 2015 року журналом «Профтехосвіта», став у номінації «Історія та традиції профтехосвіти» коломиянин Василь Прокіпчин.

Сорок років віддав профтехосвіті випускник Львівського лісотехнічного інституту, з них два – на посаді начальника відділу кадрів базового підприємства – Коломийського деревообробного заводу, шістнадцять – працював директором Коломийського вищого професійно-технічного училища № 14, яке у скрутний час завдяки турботі Василя Юрійовича перше в Україні отримало статус технічного ліцею, показавши шлях розвитку іншим.

Здобув звання викладача вищої категорії, викладача-методиста, відмінника освіти України. Він був членом ради ВАПП, очільником Всеукраїнської асоціації педагогічних працівників профтехосвіти, депутатом двох скликань Коломийської міської ради, заступником міського голови з гуманітарних питань, заступником директора Коломийських коледжу комп'ютерних наук і коледжу права та бізнесу. І залишається у ВПТУ викладачем спецдисциплін, поєднуючи своє покликання з роботою в кредитній спілці «Станіславська». Як освітянин і просвітянин шанує книжку, красне слово, мистецтво.

– Моя розповідь, запропонована на конкурс, про становлення ВПТУ-14, – каже Василь Прокіпчин. – Є чим гордитися. Училище дало путівку в життя близько двом тисячам молодших спеціалістів, понад шести тисячам кваліфікованих робітників, біля тисячі випускників ліцейних груп. Воно і сьогодні одне з найкращих в Україні.

Василь МИХАЙЛОВИЧ

ВАРТО ЗНАТИ

КОМУ НАЛЕЖАТЬ УКРАЇНСЬКІ ЗМІ

«НОВИЙ КАНАЛ»

«Новий канал» входить до холдингу «Star LightMedia» Віктора Пінчука. До холдингу олігарха також входять телеканали: **«СТБ», «ICTV»,** музичні канали **«М1»** та **«М2»,** а також **«QTV».**

«ПЕРШИЙ»

Сьогодні на базі «Першого національного» створено Суспільне мовлення. Передбачається, що політики не будуть втручатися в роботу телекомпанії.

ТЕЛЕКАНАЛ «24»

24-й телеканал входить до холдингу «Радіокомпанія Люкс» дружини мера Львова Катерини Кіт-Садової.

«112 УКРАЇНА»

«112 канал» запустився в Україні напередодні Революції гідності. Тоді його інвестором називали Віталія Захарченка – міністра внутрішніх справ часів Януковича. Зараз офіційним власником каналу є Андрій Подщипков – соратник народного депутата Сергія Капліна, який веде програму на «112-му».

«1+1»

«Плюси» – флагманський актив медіа-холдингу олігарха Ігоря Коломойського. Крім того, в «1+1 Media» входять телеканали: **«2+2», «ТЕТ», «ПлюсПлюс», «1+1 International»,** жіночий телеканал **«Bigudi», телеканал інформаційного аґентства УНІАН** та **«Ukraine Today»** – телеканал, який здійснює трансляцію на інші країни.

«5 КАНАЛ»

Президент Петро Порошенко відразу після інавгурації в 2014 році заявив, що продавати «5 Канал» не буде.

ЗМІ позиціонує себе як канал новин.

«ІНТЕР»

Телеканал «Інтер» входить у холдинг Фірташа–Льовочкіна і є його базовим активом. Крім нього, в групу входить низка інших телеканалів: **«НТН», «Мега», «К1», «К2», «Ентер Фільм»** та **«Піксель».**

«УКРАЇНА»

Телеканал «Україна» входить в холдинг Ріната Ахметова. Крім нього, Ахметову належать: **«НЛО ТВ», «Індіго», «Ескулап ТВ»** та спортивні телеканали **«Футбол 1»** та **«Футбол 2».**

ОБРАЗКИ З НАТУРИ

ХМАРИНКА

– Татусю, а звідки беруться хмаринки в небі? – питає Тарасик.

– З води, синку, яка випаровується з річок, озер і морів, – пояснює тато.

– А як вона випаровується?

– Пригадай, як кипить чайник... З його носа вилітає білий димок. Оце і є пара, в яку перетворюється вода при нагріванні й кипінні. Він легший за повітря і здіймається вгору. Під шатром неба, що зависає над землею, як величезна парасолька, він затримується, гуртується в хмаринки, які разом з вітром мандрують навколо землі...

Увечері, коли закипає чайник на кухні, Тарасик кидається в передпокій і приносить звідти парасольку. Простягає її татові й просить:

– Татусю, спіймай хмаринку, хочу, щоб вона жила в нашому домі.

ХОДИТЬ СОН

Сонечко скотилося з неба і вляглося за обрієм. Тільки дітям у дворі не до спочину. Бігають один за одним, грають у лапанки, а потім у жмурки.

– Тарасику! – кличе мама синочка. – Ходи спати.

Важко йому розпрощатися з друзями, але голос мами змушує, і він біжить додому. Після вечері, вимитий, вкладається у чисту постіль. Заплющує очі, здається, мчить у далечінь, втікає від усіх. Раптом з кущів вискакує забіяка Славко й хапає його за руку. Тарасик здригається. Не може заспокоїтися, крутиться в ліжку. «...Ходить Сон біля вікон, а Дрімота біля плота...», – промовляє над ним мама.

– Мамусю, пусти Сона у ліжко, просить Тарасик.

Мамуся зітхає, встає і підходить до вікна – відчиняє і запрошує:

– Заходь, Соне, тихесенько, а ти, Тарасику, заплющ очі і більше не розплющуй, інакше Сон втече від тебе.

Станіслав ГРИНДА